

Arkivnr: 2016/840-2
Saksbehandlar: Rolf Rosenlund

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for miljø og samferdsel		28.04.16
Fylkesutvalet		19.05.16

Brukarkvotar i Transportordninga for funksjonshemma

Samandrag

I saka ser ein på organisering og omfang av transportordninga i Hordaland i forhold til resten av landet med kvotestorleikar og utgifter til ordninga. Ein ser vidare på endringar i kvotar i forhold til konsumprisindeksen og prisstiginga i næringa. Fylkesrådmannen rår til at det vert lagt fram ei eiga sak om arbeidsreiseordninga.

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet tek saka til orientering.
2. Fylkesutvalet ber om ei sak om arbeidsreiseordninga.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 13.04.2016

Innleiing.

På møte i klagenemnda den 1. desember 2015 stilte Iril Schau Johansen og Silje Hjemdal fylgjande spørsmål:

Vil fylkesordføraren ta initiativ til ei sak der kvotane for Transportordninga for funksjonshemma i Hordaland blir gjennomgått, med tanke på ein mogeleg auke av brukarkvotane.

Fylkesordføraren svara på spørsmålet på møte i fylkestinget i desember 2015, og opplyste at det vert teke initiativ til ei sak der fylgjande tema vert sett på:

- Korleis er transportordninga for funksjonshemma i Hordaland i forhold til andre fylkeskommunar både når det gjeld beløpskvotar og totalforbruk?
- Korleis har prisstiginga vore når det gjeld prisar for å nytta drosje?
- Korleis har den generelle prisutviklinga vore i samfunnet elles?

Kort om transportordninga

Budsjettposten for transportordninga er i 2016 på 48,6 mill kr. Posten dekkar to ytingar; fritidsreiseordninga med 13.700 brukarar og arbeidsreiseordninga med 200 brukarar. Rekneskapen for 2015 syner at det vart nytta 38,3 mill kr til fritidsreiseordninga og 12,6 mill kr til arbeidsreiseordninga.

I fritidsreiseordninga vert det tildelt brukarkvotar som varierar etter funksjonshemming og alder. Binde/sterkt svaksynte og rullestolbrukarar er prioriterte brukarar. Andre personer som på grunn av sjukdom ikkje er i stand til å nytta det offentleg transporttilbodet kan og verta godkjente som TT-brukarar. Den største brukargruppa finn ein mellom desse.

Dei tildelte økonomiske kvotane ligg vesentleg over budsjetttråma. I tildelinga er det difor teke omsyn til at kvotane ikkje vert nytta fullt ut.

Arbeidsreiseordninga gjeld personar som er godkjente som TT-brukarar, og som har ein fast VTA-plass (varig tilrettelagt arbeid). Dei som vert godkjent til denne ordninga, får eit individuelt tilrettelagt transportopplegg mellom heim og arbeidsplass. Dei betalar ein eigendel på kr 100 per arbeidsdag/veke.

Statusoversikt over transportordninga

Universitetet i Nordland har på oppdrag frå Samferdselsdepartementet utarbeida ein statusrapport over transportordninga i fylka i 2014 (UiN-rapport nr 5-2015). Slik statusrapport er utarbeida annakvart år frå 2004.

Statusrapporten gjev innsyn i korleis dei ulike fylka innrettar transportordninga, og kor mykje ressursar som vert nytta i fylka.

Organisering og omfang av Transportordninga i Hordaland i forhold til resten av landet

Økonomiske kvotar

Fire fylkeskommunar tildeler turar og 15 tildeler økonomiske kvotar. Tabellen under er henta frå UiN-rapporten og syner kvotestorleiken i dei ulike fylka.

Laveste og høyeste årlige støttebeløp til TT-brukerne i 2015.

Fylke	Høyeste		Kommentarer
	Grunnbeløp	støttebeløp	
Østfold	2 260 kr	4 660 kr	Høyeste støttebeløp gjelder rullestolbrukere under 67 år.
Akershus	4 750 kr	13 700 kr	Høyeste støttebeløp gjelder rullestolbrukere med behov for spesialdrosje.

Oslo	150 reiser/ 70 reiser	150 reiser + ekstrakvote	Personer over 67 år: 70 reiser. Alle mellom 6 og 67 år: 150 reiser. Blinde/svaksynte og rullestolbrukere 150 reiser uansett alder. Det er mulig å søke om tilleggsreiser.
Hedmark	3 100 kr	8 640 kr	Laveste støttebeløp gjelder brukere som bor mindre enn 10 km fra kommunesenteret. Høyeste støttebeløp gjelder rullestolbrukere som bor over 50 km fra kommunesenteret.
Oppland	-	-	Bestemmes i den enkelte kommune.
Buskerud	4 600 kr	13 300 kr	Høyeste støttebeløp gjelder spesialbilbrukere bosatt over 15 km fra nærmeste senter.
Vestfold	2 000 kr	6 000 kr	Laveste støttebeløp gjelder brukere over 67 år med sterk og varig funksjonshemming. Høyeste støttebeløp gjelder brukere fra 10 til 67 år med sterk og varig funksjonshemming.
Telemark	4 000 kr	5 500 kr	Høyeste støttebeløp gis til personer med behov for spesialbil som bor over 20 km fra nærmeste senter.
Aust-Agder	3 020 kr	9 060 kr	Høyeste støttebeløp gis til brukere med helt spesielle transportbehov.
Vest-Agder	72 – 144 reiser	144 – 288 reiser	Gruppe 1 (Prioriterte brukere): 144 – 288 reiser. Gruppe 2-1 (Ordinære brukere): 72 – 144 reiser. Gruppe 2-2 (Ordinære brukere): 72 – 144 reiser. Gruppe 3 (Brukere med redusert tilbud): 36 – 72 reiser.
Rogaland	5 600 kr	14 250 kr	Høyeste støttebeløp gjelder rullestolbrukere avhengig av spesialbil (stor drosje).
Hordaland	4 500 kr	9 500 kr	Grunnbeløp gjelder brukere over 67 år uten bil. ¹⁸ Høyeste støttebeløp gjelder brukere med elektrisk rullestol, prioriterte brukere. ¹⁹
Sogn og Fjordane	-	-	Kommunene har stor frihet i tildelingen, men synshemmede og rullestolbrukere skal prioriteres.
Møre og Romsdal	2 400 kr	11 200 kr	Grunnbeløp gis til vanlig bruker bosatt under 10 km fra kommunesenter. Høyeste sats gis til rullestolbruker bosatt over 10 km fra kommunesenter.
Sør-Trøndelag	16 reiser	200 reiser	Ordinære brukere får 16 turer mens rullestolbrukere får opp til 200 turer.
Nord-Trøndelag	20 reiser	20 reiser +	Funksjonshemmede under 65 år samt rullestolbrukere avhengig av spesialbil og blinde/svaksynte skal prioriteres og gis mer enn 20 turer ved behov.
Nordland	2 400 kr	50 reiser	Laveste årlige grunnbeløp gis til vanlig drosje i sone 1 fra 0 – 10 km (2 400 kr). Høyest beløp (50 reiser) gis til rullestolbrukere (spesialbil) i sone 4 over 50 km mellom bosted og nærmeste naturlige servicesenter i kommunen.
Troms	3 000 kr	9 900 kr	Grunnbeløp gjelder for ordinære brukere som bor mindre enn 5 km fra kommunesenter. Høyeste sats gjelder rullestolbrukere som bor mer enn 20 km fra kommunesenter.
Finmark	2 000 kr	3 500 kr	Grunnbeløp gjelder for brukere som bor mindre enn 5 km fra kommunesenter. Høyeste sats gjelder brukere som bor over 30 km fra kommunesenter samt rullestolbrukere og blinde.

I veke 9 i 2016 vart det utført 3772 TT-turar i Hordaland til ein kostnad av kr 701.140,-. Dette gjev gjennomsnittleg turkostnad på kr 185 etter at eigendelen trekt. For ein vanleg brukar under 67 år med årleg kvote på kr 5.500 gjev dette omlag 30 turar per år.

Oslo tildeler 150 turar til brukarar under 67 år og 70 turar til brukarar over 67 år. Eigendelen er kr 50. Føreset same gjennomsnittlege turkostnad i Oslo som i Hordaland, og ein nyttar kvoten fullt ut, vil ein brukar under 67 år få tildelt omlag kr 25.000 per år mot kr 5.500 i Hordaland.

Brukarandel og yting per innbyggjar

I Hordaland er det 27 brukarar per 1.000 innbyggjarar. Snittet for landet er 22, og her ligg Hordaland i øvre sjikt. I Hordaland er det eit brukartak på 3,4% av innbyggjartalet i fylket. Det er såleis god margin til brukartaket. Små kommunar med høg gjennomsnittsalder ligg tett opp til brukartaket, medan store

kommunar med vekst har god margin til brukartaket. Brukarandelen i Hordaland har vore stabil dei siste 8 åra. For landet under eitt har brukarandelen gått ned frå 2,7% i 2000 til 2,2% i 2015.

Fylkeskommunen med lågast brukarandel (Østfold) har 9 brukarar per 1.000 innbyggjarar. Oslo (25), Akershus (23), Rogaland (27) og Sør-Trøndelag (24) er på nivå med Hordaland.

Gjennomsnitteleg yting per TT-brukar var i 2014 på landsbasis på kr 4.272. Når ein held Oslo utanfor var gjennomsnittsytinga kr 2.654. For Hordaland var den kr 2.929. For samanliknbare fylke er den slik; Akershus kr 3.280, Rogaland kr 2.115 og Sør-Trøndelag kr 2.455.

Gjennomsnittleg yting per innbyggjar i fylka var på kr 96. Dersom ein tek ut Oslo, der ytinga også dekkar andre transportar enn fritidsreiser, vert gjennomsnittet kr 58. For Hordaland er ytinga kr 78. For samanliknbare fylke er den slik; Akershus kr 78, Rogaland kr 55 og Sør-Trøndelag kr 67. I Oslo er ytinga kr 359.

Utgifter til TT-ordninga

I 2014 vart det nytta 489 mill kr til TT-ordninga. Oslo er i ein særklasse med eit forbruk på 227 mill kr. Dette inkluderar transport til dagsenter og arbeidskøyring til VTA. I Hordaland vart det brukt 39,5 mill kr eks arbeidskøyringa. Av samanliknbare fylke brukte Akershus 44,7 mill kr, Rogaland 25,3 mill kr og Sør-Trøndelag 20,5 mill kr. Finnmark brukte minst med 1,9 mill kr.

Kostnad for ei TT-ordning der alle fylka er på Oslo-nivå

I rapporten er det laga eit estimat over kva det vil kosta å gje alle TT-brukarane i landet same tilbodet som i Oslo. Det er laga to scenario; eitt der ein legg til grunn gjeldande tal på aktive brukarar i fylka, og gjev dei same yting som i Oslo. Dette gjev ein total meirkostnad på 1,12 mrd kr for heile landet, og 178 mill kr for Hordaland.

Scenario 2 inneber at alle fylka har same brukarandel som i Oslo (2,04%) og same yting. Dette gjev ein total meirkostnad for heile landet på 1,34 mrd kr og 141 mill kr for Hordaland.

Prisstiging for drosjetenester og KPI

Det er konkurransetilsynet som regulerar takstane for drosjekøyning gjennom forskrift om takstberegning og maksimalprisar for løyvepliktig drosjetransport med motorvogn. Denne forskrifta gjeld der det ikkje er konkurranse om drosjetenestene. I Bergen køyreområde er det konkurranse mellom 6 sentralar og fri prisstjing for den einskilde sentral. Det medfører at sentralane har ulike takstar, og dei ligg gjennomgåande over forskrifta sine takstar.

Maksimalprisforskrifta sitt no gjeldande opplegg for takstfastsetjing vart innført i 2011. Prisstiginga frå 2011 til 2016 har vore omlag 15%. I same periode har KPI auka med 7,2%.

Norges taxiforbund utarbeidar oversikt over takstutvikling basert på sentralane sine prisar. Etter denne prisberekninga har prisutviklinga frå 2007 til 2015 vore 19%. I same periode har KPI auka med 17,9%.

Kvoteendring i Hordaland

TT-kvotane i Hordaland vart siste endra 1. juli 2006. Alle kvotane vart då auka med kr 750. Kvoteauken fekk full kostnadsmessig effekt frå 2007 då det vart brukt 36,2 mill kr til TT-ordninga. I 2015 vart det brukt 46,4 mill kr, ein vekst på 28%.

Kostnadsveksten er fordelt på fritidsreiser og arbeidskøyning. I 2007 var forbruket på fritidsreiser 27,7 mill kr, arbeidskøyning VTA 6,2 mill kr og arbeids- og utdanningsreiser 2,3 mill kr. Den siste kategorien er no teken over av NAV. I 2015 vart det nytta 35,4 mill kr til fritidsreiser og 11,1 mill kr til arbeidsreiser VTA.

I løpande kroner har forbruket til fritidsreiser auka med 7,7 mill kr (+27%) og arbeidsreiser med 4,9 mill kr (+79%) frå 2007 til 2015. Ein ser av dette at kostnadane til arbeidsreiser har ein vesentleg større vekst enn kostnadane til fritidsreiser.

Arbeidsreiseordninga

Det går fram av saka er det stor vekst i forbruket til arbeidsreiser. Bortsett frå Oslo (som er eigen kommune) er Hordaland det einaste fylke som har ei ordning med arbeidsreiser for personar som er godkjente TT-brukarar og som er tilsette i VTA-verksemdar. Fylkesrådmannen finn grunn for å sjå nærare på denne ordninga. Dersom det er slik at desse brukargruppene får dekkja transportbehovet gjennom kommunal støtte i andre fylke, bør ein vurdere om dette kan vera aktuelt også i Hordaland. Ein kan i så fall få frigjort midlar som m.a. kan styrka fritidsreiseordninga.